

Krajowa lista oczekujących na przeszczepienie wątroby

W 2006 r. oczekiwało w Polsce na przeszczep wątroby 417 chorych, z czego 311 po raz pierwszy zgłoszono w tym właśnie roku (Tabela 1). Najwięcej chorych, 182 oczekiwało na przeszczep w Centralnym Szpitalu Klinicznym w Warszawie. Wśród oczekujących było 51 (12%) biorców, którzy nie ukończyli 16 lat oraz 154 (37%) chorych powyżej 50 roku życia.

Tabela 1. Potencjalni biorcy wątroby zarejestrowani w krajowej liście oczekujących na przeszczepienie w 2006 r.

	CSK AM Warszawa	Szp.Dzieciątka Jezus Warszawa	CZD Warszawa	Szczecin Szp. Woj.	Katowice AM	Wrocław AM	Całkowita liczba biorców
Zgłoszeni przed 2006 r.	30	29	26	14	2	5	106
Zgłoszeni w 2006 r.	152	62	38	45	13	1	311
Całkowita liczba biorców	182	91	64	59	15	6	417

Do przeszczepienia w trybie planowym zakwalifikowanych zostało 326 chorych (78% wszystkich zgłoszeń), natomiast do przeszczepienia w trybie urgens 91 biorców (22%). Losy wszystkich chorych z uwzględnieniem stopnia pilności kwalifikacji do przeszczepienia zestawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Potencjalni biorcy wątroby zarejestrowani w centralnej liście oczekujących na przeszczepienie w 2006 r.

Ośrodek zgłaszający	Liczba chorych zgłoszonych w zależności od trybu pilności		Zawieszeni czasowo	Zdyskwalifikowani	Rezygnacja chorego	Zgony w grupie chorych w zależności od trybu pilności		Przeszczepieni		Oczekujący 31.12.2006 r.
	Planowy	Urgens*				Planowy	Urgens*	Planowy	Urgens*	
Warszawa CSK	138	44	3	6	3	2	9	61	31	67
Warszawa Szp.Dziec. Jezus	80	11	1	2	-	2	-	27	11	48
Warszawa CZD	48	16	14	2	-	-	1	29	10	8
Szczecin Szpital Woj.	47	12	2	1	-	1	2	15	7	31
Katowice AM	7	8	-	-	-	-	2	3	6	4
Wrocław AM	6	-	-	4	-	-	-	-	-	2
Łącznie	326	91	20	15	3	5	14	135	65	160

*Urgens – biorcy zgłoszeni do przeszczepienia z powodu ostrej niewydolności wątroby, zaostrzenia przewlekłej niewydolności wątroby oraz wczesnej niewydolności przeszczepu

Biorcy wątroby zgłoszeni do przeszczepienia w trybie planowym

W trybie planowym zgłoszono do przeszczepienia 326 chorych. Z tej liczby przeszczep otrzymało 135 osób, czyli 41% (119 ze zwłok, 16 od żywego dawcy), zmarło oczekując na przeszczep 5 biorców (2%). 31 grudnia 2006 roku na przeszczep czekało 159 chorych (49%). Wskazania do leczenia przeszczepieniem w tej grupie biorców wg pierwotnej patologii wątroby zestawiono w Tabeli 3.

Tabela 3. Schorzenia wątroby, które były wskazaniem w 2006 r. do przeszczepienia wątroby chorym zakwalifikowanym w trybie planowym

	CSK Warszawa	Szp.Dzieciątka Jezus Warszawa	CZD Warszawa	Szczecin Szp. Woj.	Katowice AM	Łącznie
HCV	10	10	-	1	2	23
ALD	9	4	-	4	-	17
Atresio biliaris	-	-	14	-	-	14
PBC	7	1	-	3	1	12
Marskość kryptogenna	4	1	2	3	-	10
AIH	4	3	2	-	-	9
HBV	5	3	-	-	-	8
HBV + HCV	4	1	-	-	-	5
PSC	2	1	2	-	-	5
Torbielow. wątroby	4	-	-	-	-	4
Niew. przeszcz. późna	-	-	3	-	-	3
Marskość żółciowa wtórna	2	-	-	1	-	3
HCC + HCV	1	-	-	1	-	2
Bąblowica	1	-	-	1	-	2
Budd-Chiari	2	-	-	-	-	2
HCC	2	-	-	-	-	2
Hepatoblastoma	-	-	2	-	-	2
AIH + PSC	1	-	-	1	-	2
ALD + HCV	-	1	-	-	-	1
Choroba Wilsona	1	-	-	-	-	1
AIH + ALD	-	1	-	-	-	1
AIH + HCV	1	-	-	-	-	1
ALD + bąblowica + HCV	1	-	-	-	-	1
ALD + PBC	-	1	-	-	-	1
Torbielow. Dróg żółc.	-	-	1	-	-	1
Niedobór α_1 -antytrypsyny	-	-	1	-	-	1
Mukowiscydoza	-	-	1	-	-	1
Naczyniakowatość	-	-	1	-	-	1
Całkowita liczba	61	27	29	15	3	135

Biorcy wątroby zgłoszeni do przeszczepienia w trybie urgens

Do przeszczepienia w trybie urgens zgłoszono łącznie 91 chorych, co stanowiło 22% wszystkich oczekujących. Najwięcej, bo 44 zgłoszenia napłynęły z CSK AM w Warszawie, co stanowiło 24% wszystkich biorców z listy tego zespołu. Zespół z AM w Katowicach zgłosił większą liczbę chorych zakwalifikowanych do przeszczepienia w trybie urgens – 8 biorców, niż w trybie planowym – 7 biorców. Spośród 91 oczekujących 65 osób (70%) otrzymało przeszczep, z czego 4 osoby od żywego dawcy. Zmarło 14 chorych (15%). Jeden biorca z tej grupy otrzymał przeszczep już w 2007r. Wskazania do leczenia przeszczepieniem w grupie biorców, którzy byli zgłoszeni w trybie urgens i przeszczep otrzymali zestawiono zgodnie z częstotliwością występowania patologii w Tabeli 4.

Tabela 4. Schorzenia wątroby, które były wskazaniem w 2006 r. do przeszczepienia wątroby chorym zakwalifikowanym w trybie urgens

	CSK Warszawa	Szp.Dzieciątka Jezus Warszawa	CZD Warszawa	Szczecin Szp. Woj.	Katowice AM	Łącznie
HCV	4	3	-	1	2	10
ALD	6	-	-	1	-	7
Ostra niew. idiopatyczna	5	-	1	-	-	6
HBV	2	1	2	-	-	5
Niew. przeszcz. późna	2	1	2	-	-	5
PBC	1	1	-	1	1	4
Choroba Wilsona	1	-	1	2	-	4
Atresio bilialis	-	-	3	-	-	3
Marskość kryptogenna	1	-	-	1	1	3
Budd-Chiari	3	-	-	-	-	3
PSC	1	1	-	-	-	2
Zatrucie grzybami	1	-	-	1	-	2
Niew. przeszczepu wczesna	1	-	-	-	1	2
ALD + HCV	1	1	-	-	-	2
AIH	1	-	-	-	-	1
HBV + HCV	-	1	-	-	-	1
Niewyd. w HUS	-	-	1	-	-	1
Pęknięcie wątroby	1	-	-	-	-	1
HCV + ch. Wilsona	-	1	-	-	-	1
ALD + AIH	-	1	-	-	-	1
AIH + PSC	-	-	-	-	1	1
Całkowita liczba	31	11	10	7	6	65

Czas oczekiwania na przeszczepienie wątroby

Średni czas oczekiwania osób zgłoszonych w trybie planowym, które otrzymały przeszczep ze zwłok wyniósł 138 dni, (Tabela 5). Najdłuższy czas oczekiwania chorych na przeszczep był w Szpitalu Wojewódzkim w Szczecinie (237 dni), najkrótszy w CSK AM w Warszawie (109 dni). Średni czas oczekiwania tych biorców, którzy w 2006 r. byli na liście, a nie otrzymali przeszczepu wyniósł 300 dni i był ponad dwukrotnie dłuższy niż dla chorych, którzy przeszczep otrzymali.

W grupie chorych zgłoszonych do przeszczepienia w trybie urgens średni czas oczekiwania chorych, którzy przeszczep otrzymali wyniósł średnio 10 dni, a tych którzy zmarli bez przeszczepienia 8 dni.

Tabela 5. Średni czas oczekiwania (w dniach) na liście zgłoszeń do przeszczepienia wątroby w 2006 r.

Kategorie biorców	CSK Warszawa	Szpital Dzieciątka Jezus Warszawa	CZD Warszawa	Szczecin Szpital Woj.	Katowice AM	Średni dla danej kategorii biorców
Chorzy zgłoszeni w trybie planowym, którzy otrzymali przeszczep ze zwłok = 180	109	138	175	237	nie liczono*	138
Chorzy zgłoszeni w trybie planowym, którzy oczekiwali na koniec roku na przeszczep = 159	203	409	nie liczono*	325	nie liczono*	300
Chorzy zgłoszeni w trybie urgens, którzy otrzymali przeszczep ze zwłok = 61	8	8	nie liczono*			10
Chorzy zgłoszeni w trybie urgens, którzy zmarli nie doczekawszy przeszczepu = 14	6	nie liczono*				8

*nie policzono ze względu na małą liczbę chorych

*Jarosław Czerwiński,
Beata Łągiewska,
Joanna Marcinkowska*